

Dosarul nr. 2r-315/2022
2-21023629-01-2r-21062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (G. Grozav)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

DECIZIE

20 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Natalia Borcea,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Jorjic Casparean împotriva Nataliei Borcea cu privire la restituirea împrumutului și,
acțiunea reconvențională depusă de Natalia Borcea împotriva lui Jorjic Casparean
cu privire la declararea nulă a actului juridic,
împotriva încheierii din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 15 februarie 2021, Jorjic Casparean a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Borcea cu privire la încasarea datoriei în mărime de 7 500 euro și a cheltuielilor de judecată.

La 16 iunie 2021, Natalia Borcea a depus cerere reconvențională împotriva lui Jorjic Casparean cu privire la declararea nulității absolute a recipisei din 06 iunie 2017.

Prin hotărârea din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Jorjic Casparean împotriva Nataliei Borcea cu privire la restituirea împrumutului și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Natalia Borcea în beneficiul lui Jorjic Casparean suma împrumutului în mărime de 7 500 euro, convertiți în lei moldovenești la data executării hotărârii conform cursului oficial al BNM și taxa de stat în mărime de 4 765,89 de lei.

S-a respins cererea reconvențională depusă de Natalia Borcea împotriva lui Jorjic Casparean cu privire la declararea nulă a actului juridic ca fiind neîntemeiată.

La 27 decembrie 2021 (data de pe plicul poștal), Natalia Borcea, reprezentată de avocatul Andrei Stratu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare

în judecată depusă de Jorjic Casparean împotriva Nataliei Borcea cu privire la restituirea împrumutului, să fie respinsă integral, iar cererea reconvențională depusă de Natalia Borcea împotriva lui Jorjic Casparean cu privire la declararea nulității absolute a recipisei din 06 iunie 2017 să fie admisă.

Prin încheierea din 31 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Andrei Stratu, în interesele apelantei Natalia Borcea.

S-a comunicat avocatului Andrei Stratu, în interesele apelantei Natalia Borcea, că necesită să prezinte în cancelaria Curții de Apel Chișinău apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 7 134 de lei, fiindu-i acordat termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menționate.

În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

S-au adus la cunoștință urmările prevăzute de art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, care survin în urma neexecutării prezentei încheieri.

Prin încheierea din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Andrei Stratu, în interesele apelantei Natalia Borcea pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea din 31 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 30 mai 2022 (data de plicul poștal), Natalia Borcea a declarat recurs împotriva încheierii din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea recursului, casarea încheierii cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că despre încheierea de a nu da curs cererii de apel din 31 martie 2022 și încheierea de restituire a cererii de apel din 05 mai 2022, a aflat întâmplător de pe portalul instanțelor de judecată instante.justice.md, fără a recepționa încheierile la domiciliul indicat la materialele cauzei. Astfel, în temeiul art.116 din Codul de procedură civilă, solicită repunerea în termen de declarare a recursului.

A menționat că, avocatul conform condițiilor contractuale i-a reprezentat interesele doar în instanța de fond, fapt indicat și în mandatul avocațial. Din împuternicirile de pe versoul mandatului reiese că avocatul are dreptul numai de a ataca hotărârea judecătorească, fapt care a fost efectuat în termenul legal, celelalte indicații ale instanței de apel erau numai pentru reclamantă/pârîță Natalia Borcea și instanța de apel urma să o informeze obligatoriu pentru îndeplinirea actelor de procedură.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Colegiul constată că acesta a fost declarat în termen la 30 mai 2022 (data de pe plicul poștal f.d.104) or, copia încheierii a fost notificată avocatului recurentului, Andrei Stratu, la 16 mai 2022 (f.d. 92).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

După cum rezultă din actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 29 noiembrie 2021 (f.d. 67).

La 27 decembrie 2021 (data de pe plicul poștal), Natalia Borcea, reprezentată de avocatul Andrei Stratu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 29 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată depusă de Jorjic Casparean împotriva Nataliei Borcea cu privire la restituirea împrumutului, să fie respinsă integral, iar cererea reconvențională depusă de Natalia Borcea împotriva lui Jorjic Casparean cu privire la declararea nulității absolute a recipisei din 06 iunie 2017, să fie admisă (f.d. 71-73).

Prin încheierea din 31 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Andrei Stratu, în interesele apelantei Natalia Borcea.

S-a comunicat avocatului Andrei Stratu, în interesele apelantei Natalia Borcea, că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 7 134 de lei, fiindu-i acordat termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menționate.

În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

S-au adus la cunoștință urmările prevăzute de art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, ce survin în urma neexecutării prezentei încheieri (f.d. 84-86).

La 11 aprilie 2022, încheierea de a nu da curs a fost expediată avocatului apelantei, Andrei Stratu prin intermediul poștei electronice (f.d. 87).

Prin încheierea din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Andrei Stratu, în interesele apelantei Natalia Borcea pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea din 31 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f.d.88-90).

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d), alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Instanța de recurs reține că, prima încheiere a Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2022, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Natalia Borcea, reprezentată de avocatul Andrei Stratu, a fost expediată la 11 aprilie 2022 la adresa electronică a avocatului apelantei, indicată atât în mandatul avocațial cât și în cererea de apel andrei.stratu@mail.ru (f.d. 87).

În context, este de remarcat faptul că trimiterile electronice prin intermediul tehnicii de calcul și rețelei Internet se efectuează imediat. Prin urmare, la caz, termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor a început să curgă la 12 aprilie 2022, ziua imediat următoare zilei în care apelantul a recepționat încheierea contestată, și a expirat la 21 aprilie 2022.

Instanța de recurs nu poate accepta argumentul recurentei, precum că încheierea din 31 martie 2022 de a nu da curs cererii de apel, nu i-a fost comunicată și a luat cunoștință de aceasta întâmplător de pe portalul Curții de Apel Chișinău. Or, extrasul din poșta electronică cu adresa „andrei.stratu@mail.ru” atestă, în afara oricărui dubiu, că încheierea de a nu da curs cererii de apel i-a fost comunicată avocatului la 11 aprilie 2022, iar faptul neverificării corespondenței electronice este imputabil în exclusivitate ultimului.

Astfel, Colegiul conchide că de la momentul notificării încheierii motivate din 31 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Natalia Borcea și reprezentantul acesteia, avocatul Andrei Stratu, au dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul lor procedural de a contesta acest act judecătoresc de dispoziție în interiorul termenului legal.

Luând în calcul cele relatate supra, instanța de recurs remarcă obligațiunea apelantului, în baza art. 365 din Codul de procedură civilă, de a respecta cerințele impuse de lege pentru conținutul cererii de apel, până la soluționarea chestiunii privind primirea pe rol a cererii de apel, și anume de a prezenta cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat, sarcină procedurală care însă nu a fost realizată.

Prin urmare, constatând neînlăturarea neajunsurilor indicate în încheierea de a nu da curs cererii de apel, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia instanței de apel, privind restituirea cererii de apel.

În această ordine de idei, Colegiul menționează că potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, în conformitate cu principiile generale

unanim recunoscute și normele dreptului internațional, la fixarea termenului limită de înlăturare a neajunsurilor, precum și a celui de prezentare a părților în ședința de judecată, instanța de judecată urmează să țină cont de proporționalitatea raporturilor juridice legate de disponibilitatea părților și rolul judecătorului în procesul civil. Importanța acestui fapt este determinată de echilibrul care trebuie menținut între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În context, instanța de recurs reține nerespectarea principiului disponibilității părții de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale stabilite la art. 61 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care pe parcursul perioadei ce s-a scurs din data depunerii cererii de apel nemotivate la 27 decembrie 2021 (data de pe plicul poștal), apelantul nu a ținut cont de obligațiile ce-i revin în cadrul procesului de judecată, deși partea procesului cunoștea despre obligația de a întreprinde toate măsurile necesare procedurale, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale referitoare declarării apelului.

Astfel, având în vedere nerealizarea de către apelant a obligației procedurale pozitive, de a prezenta, apelul motivat și dovada de achitare a taxei de stat, se constată întrunirea temeiurilor legale pentru restituirea cererii de apel.

Colegiul mai relevă că, potrivit dispozițiilor art. 10 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Natalia Borcea și de a menține încheierea din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. art. 427 alin. (1) lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Natalia Borcea.

Se menține încheierea din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Jorjic Casparean împotriva Nataliei Borcea cu privire la restituirea împrumutului și, acțiunea reconvențională depusă de Natalia Borcea împotriva lui Jorjic Casparean cu privire la declararea nulă a actului juridic.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh